

In occursum domini

Ἀμφιλοχίου ἐπισκόπου Ἰκονίου εἰς τὴν θεοτόκον καὶ εἰς τὸν Συμεῶνα καὶ Ἄνναν.

Πολλοὶ τῶν μεγάλων ἀνθρώπων τὴν παρθενίαν θαυμάζουσιν· καὶ γὰρ ἐστὶ θαυμαστὴ ὡς τῶν ἀγγέλων σύμφυτος, ὡς τῶν ἄνω δυνάμεων συνόμιλος, ὡς τῶν ἀσωμάτων φύσεων σύνδρομος, ὡς τῆς ἀγίας ἐκκλησίας λαμπαδοῦχος, ὡς τὸν κόσμον νικῶσα, ὡς τὰ πάθη πατοῦσα, ὡς τὰς ὀρέξεις χαλινοῦσα, ὡς τῇ Εὐᾶ μὴ κοινωνοῦσα, ὡς λύπης ἀπηλλαγμένη, ὡς ἀγνείας ἐπειλημμένη, ὡς στεναγμῶν λελυτρωμένη, ὡς τὴν καταδεδικασμένην ἀπόφασιν μὴ προσδεχομένη τὴν φάσκουσαν· Πληθύνων πληθυνῶ τὰς λύπας σου καὶ τὸν στεναγμόν σου· ἐν λύπαις τέξῃ τέκνα καὶ πρὸς τὸν ἄνδρα σου ἢ ἀποστροφή σου, καὶ αὐτός σου κυριεύσει. Θαυμαστὴ τοιγαροῦν ἡ παρθενία ὡς ἀδούλωτον κτῆμα, ὡς ἐλεύθερον ἐνδιαίτημα, ὡς ἀσκητικὸν ἐγκαλλώπισμα, ὡς τῆς ἀνθρωπίνης ἕξεως ἀνωτέρα, ὡς τῶν ἐπ' ἀνάγκαις παθῶν ἀπολυθεῖσα, ὡς συνεισελθοῦσα τῷ νυμφίῳ Χριστῷ εἰς τὸν θάλαμον τῆς τῶν οὐρανῶν βασιλείας. Καὶ τὰ μὲν τῆς παρθενίας κλέη ταῦτα καὶ τὰ παραπλήσια τούτων. Ὁ δὲ τίμιος γάμος ὑπέρκειται παντὸς δώρου γηΐνου, ὡς ἔγκαρπον δένδρον, ὡς ἀστειότατον φυτόν, ὡς ρίζα τῆς παρθενίας, ὡς γεωργὸς τῶν λογικῶν καὶ ἐμψύχων κλάδων, ὡς εὐλογία τῆς τοῦ κόσμου αὐξήσεως, ὡς παρήγορος τοῦ γένους, ὡς δημιουργὸς τῆς ἀνθρωπότητος, ὡς τῆς θεϊκῆς εἰκόνας ζωγράφος, ὡς τὸν δεσπότην εὐλογοῦντα κεκτημένος, ὡς πάντα τὸν κόσμον φέρειν δεχόμενος, ὡς ἐκείνῳ πολιτευόμενος ὃν καὶ ἐνανθρωπήσαι ἐδυσώπησεν, ὡς δυνάμενος λέγειν μετὰ παρρησίας· Ἰδοὺ, ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός. Περιέλε τὸν τίμιον γάμον καὶ οὐχ εὐρήσεις τὸ τῆς παρθενίας ἄνθος· ἔνθεν γὰρ καὶ οὐκ ἄλλοθεν τὸ τῆς παρθενίας ἄνθος ἀναλέγεται. Ταῦτα δὲ λέγοντες οὐ μάχην παρεισβάλλομεν μεταξὺ παρθενίας καὶ γάμου· ἐκάτερα δὲ ὡς ἀλληλόχρεα θαυμάζομεν. Ἐπειδὴ τῶν ἐκατέρων ὁ δεσπότης προνοητής, οὐκ ἀντιταλαντεύει ἕτερον τῷ ἑτέρῳ· πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἐκάτερα μέρη τῆς θεοφοβίας ἔχεται. Δίχα γὰρ τῆς εὐσεβοῦς θεοφοβίας οὔτε παρθενία σεμνὴ οὔτε γάμος τίμιος.

Ταῦτα δὲ μοι τῷ λόγῳ προήχθη διὰ τὸ ἐν τῷ νόμῳ γραφέν καὶ ἐν τῇ χάριτι βεβαιωθὲν καὶ καθόλου λεχθὲν καὶ καθόλου μὴ εὐρεθὲν καὶ ἐν τῷ κυρίῳ μόνῳ πληρωθέν· περὶ τοῦ γαμικοῦ φημι πρωτοβόλου καρποῦ. Ποίου τούτου; Ἦκουες ἀρτίως τοῦ εὐαγγελιστοῦ λέγοντος· Καὶ ἐγένετο ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι ὀκτῶ τοῦ περιτεμεῖν τὸ παιδίον, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς, τὸ κληθὲν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλληφθῆναι αὐτόν. Καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ καθαρισμοῦ αὐτῶν, ἀνήγαγον αὐτόν εἰς τὸ ἱερόν καὶ παρέστησαν αὐτόν τῷ κυρίῳ, καθὼς ἐστὶ γεγραμμένον ἐν νόμῳ κυρίου· πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται. Εἶδες τοῦ γάμου τὴν εὐλογίαν καὶ τὸ κατὰ κοινοῦ λεχθὲν ἐπὶ τοῦ κυρίου μόνου εὐρεθέν; Ὅπερ, πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, εἰς τὸν κύριον μόνον τὴν ἀναφορὰν κέκτηται, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς ἄλλον τινά, εἰ καὶ ὅτι καθολικῶς εἴρηται. Καὶ γὰρ πᾶσα φύσις παρθένου πρῶτον ἐκ συνουσίας ἀνδρὸς διανοίγεται· ἡ μήτρα καὶ εἶθ' οὕτως τίκει. Ἐπὶ δὲ τοῦ σωτήρος ἡμῶν οὐχ οὕτως, ἀλλὰ χωρὶς συνουσίας αὐτὸς διανοίξας τὴν μήτραν τῆς παρθένου ἀφράστως προῆλθεν, ὥστε τό· Πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ

κληθήσεται, εἰς τὸν κύριον μόνον ἀναφέρεται. Μὴ ἄρα ὁ Κάϊν ἅγιος, ὁ ἐν βεβηλότητι τὸ ζῆν ἀπορρήξας, ἐπειδὴ πρὸ πάντων οὗτος τῆς μητρικῆς μήτρας ἕξαρχος γέγονεν; Μὴ ἄρα ὁ Ἡσαῦ ἅγιος, ὁ πολέμιος καὶ μαχαίρας κληρονόμος, ἐπειδὴ καὶ οὗτος τῆς μητρικῆς νηδύος πρῶτος ἐξέπεσεν; Μὴ ἄρα ὁ Ῥουβὴμ ἅγιος, ὁ τὴν πατρικὴν κοίτην ὑβρίσας καὶ κατάρας ἀπόφασιν ἀναζέσας, ἐπειδὴ καὶ οὗτος τῆς πολυγόνου κοιλίας τῆς Λίας πρῶτος ἐξῆλθεν; Οὐδεὶς τούτων ἅγιος, πάντες οὗτοι ἐν ἐπιτιμίαις. Ἐξ ὧν δείκνυται ὅτι εἰς τὸν κύριον τὴν ἀναφορὰν ἔχει τό· Πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, κατὰ τὸν Γαβριὴλ τὸν εἰρηκότα πρὸς τὴν παρθένον· Πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ καὶ δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι, διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ. Ἔστι δὲ πάντως εἰπεῖν τινα τῶν ἀντιλεγόντων, ὅτι εἰ τοίνυν εἰς τὸν κύριον τὴν ἀναφορὰν ἔχει τό· Πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν ἅγιον τῷ κυρίῳ κληθήσεται, οὐκ ἔμεινεν ἡ παρθένος παρθένος.

Ἐφώνησε γὰρ ἡ γραφή ὅτι Πᾶν ἄρρεν διανοῖγον μήτραν· ἀνέωκτο πάντως ἡ παρθενικὴ μήτρα, εἰ εἰς τὸν κύριον τὴν ἀναφορὰν κέκτηται. Ἦκουε συνετῶς· πρὸς μὲν τὴν παρθενικὴν φύσιν οὐδ' ὅλως αἰ παρθενικαὶ πύλαι ἠνεώχθησαν βουλήσει τοῦ ἀρτίως κυοφορηθέντος κατὰ τὸ φάσκον περὶ αὐτοῦ ῥητόν· Αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου, καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ ἔσται ἡ πύλη κεκλεισμένη. Ὡς πρὸς τὴν παρθενικὴν τοίνυν φύσιν οὐδ' ὅλως ἠνεώχθησαν αἰ παρθενικαὶ πύλαι· ὡς δὲ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ τεχθέντος δεσπότη οὐδὲν κέκλεισται τῷ κυρίῳ, ἀλλὰ πάντα ἠνέωκται. Οὐδὲν τὸ παρεμποδίζον, οὐδὲν τὸ παρενοχλοῦν· πάντα τῷ κυρίῳ ἠνέωκται. Ὅθεν καὶ αἰ ἄνω ὑπέρταται δυνάμεις ταῖς κάτω παρεγγυῶσαι κεκράγασι λέγουσαι· Ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν, καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης. Θαυμαστὴ τοιγαροῦν ἡ παρθενία, ἡ ἀληθὴς παρθενία, ἐπειδὴ ἔστι καὶ ἐν παρθενία διαφορά· αἰ μὲν νυστάξασαι, αἰ δὲ γρηγορήσασαι. Θαυμαστὸς καὶ ὁ γάμος, ὁ ἀληθὴς γάμος καὶ τίμιος· πολλοὶ γὰρ ἐφύλαξαν καὶ πολλοὶ παρεσάλευσαν. Θαυμαστὴ δὲ καὶ ἡ χηροσύνη· καλὸν γὰρ τῶν τριῶν ταγματῶν ἀπομνημονεῦσαι. Καί, ὡς προεῖπον, θαυμαστὴ καὶ ἡ χηροσύνη, ἡ ὄντως χηροσύνη, ἡ τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα νικήσασα· οἷα γέγονεν ἡ ἀρτίως ἡμῖν παραγνωσθεῖσα Ἄννα ἡ προφητις, ἡ καλῶς γηράσασα καὶ ὡς ἀετὸς ἀνακαινισθεῖσα. Ἦκουες ἀρτίως τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ λέγοντος· Καὶ ἦν Ἄννα προφητις, θυγάτηρ Φανουήλ, ἐκ φυλῆς Ἀσήρ, αὕτη προβεβηκυῖα ἐν ἡμέραις πολλαῖς, ζήσασα μετὰ ἀνδρὸς ἔτη ἑπτὰ ἀπὸ τῆς παρθενίας αὐτῆς· καὶ αὕτη χήρα ὡς ἐτῶν ὀγδοήκοντα τεσσάρων, ἧτις ἐν νηστεῖαις καὶ δεήσεσιν ἐλάτρευεν ἐν τῷ ἱερῷ νύκτα καὶ ἡμέραν. Εἶδες ἐν τίσιν καὶ οἷα ἡ χήρα Ἄννα ἐν τοῖς θείοις εὐαγγελίοις ἐγκεκαλλώπισται; Ὄντως ἄννα ἡ Ἄννα· συνέδραμεν τῇ τῶν τρόπων εὐδοξία ἡ τοῦ ὀνόματος προσηγορία. Ἦκουέτωσαν αἰ γυναῖκες καὶ ζηλούτωσαν τὴν ἔνδοξον Ἄνναν· τὸν ὅμοιον δρόμον τρεχέτωσαν, ἵνα τῶν ἴσων στεφάνων ἀπολαύσωσιν. Μηδεὶς ἀπροστασίαν προφασίσηται, ἵνα μὴ τὴν ἀγνεῖαν τῆς μονογαμίας ἀποσεῖσηται. Στέφανος τῶν χηρῶν ἡ Ἄννα· γυνὴ τὸ σχῆμα, προφητις τὸ τάγμα· ἐν χηροσύνῃ διάγουσα, ἐν βασιλείᾳ διατρεφομένη· κεχαλασμένη τὸ σῶμα, νενευρωμένη τὴν ψυχὴν· ἐρρυσιδωμένη τὴν ὄψιν, διατεταμένη τὴν φρόνησιν· τῷ γήρᾳ συγκύπτουσα, ὀρθοβατοῦσα τῇ γνώσει· τῇ πολυετῇ πεπαλαιωμένη, σφριγῶσα τῇ θεογνωσίᾳ· νηστεύουσα καὶ μὴ ἀδηφαγοῦσα· δεομένη καὶ μὴ ῥεμβομένη· τῷ ἱερῷ σχολάζουσα, ἀλλοτρίους οἴκους μὴ περιτρέχουσα· ψάλλουσα, μὴ φλυαροῦσα· προφητεύουσα, μὴ μυθολογοῦσα· τὰ θεῖα μελετῶσα, τὰ ἄσεμνα μὴ προξενοῦσα. Ὑπερέβαλεν ἡ Ἄννα τὴν παρὰ τοῦ ἀποστόλου μακαριζομένην χήραν. Ποίαν ταύτην; Ἦκουε Παύλου λέγοντος· Χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα, εἰ ἐτεκνοτρόφησεν, εἰ ἀγίων πόδας ἔνιψεν, εἰ δεομένοις

ἐπήρκεσεν, εἰ παντὶ ἔργῳ ἀγαθῷ ἐπηκολούθησεν. Ὑπερέ βαλεν αὕτη τὴν ὑπὸ τοῦ ἀποστόλου μακαρισθεῖσαν καὶ τοῖς ἔτεσι καὶ τοῖς πολιτεύμασιν. Ἡ γὰρ προφητείας ἀξιωθεῖσα καὶ πνεύματος ἁγίου δοχεῖον ὑπάρξασα καὶ πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις τὴν τοῦ κυρίου ἕνσαρκον παρουσίαν τὰ σύμβολα τῆς παρουσίας μηνύσασα, πῶς οὐχ ὑπερηκόντισε πάσας τοῦ εὐαγγελιστοῦ περὶ αὐτῆς εἰρηκότος, καθὼς ἀρτίως ἤκουες· Καὶ αὕτη, φησὶν, ἡ Ἄννα αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐπιστᾶσα ἀνθωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ καὶ ἐλάλει πᾶσι τοῖς προσδεχομένοις λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ.

Εἶδες τῆς Ἄννης τὴν μεγαλειότητα; Ὑπὲρ τοῦ κυρίου συνηγόρει ἐπὶ αὐτοῦ τὰ αὐτοῦ κατενώπιον αὐτοῦ λαλοῦσα. Ὡ τῶν παραδόξων πραγμάτων! Χήρα, ἀλλὰ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ γραμματεῖς ἐδρίμυττε καὶ δριμύττουσα πάντα τὸν λαὸν ἐψυχαγῶγει μηνύουσα τὴν μέλλουσαν ἔσσεσθαι λύτρωσιν ἐν Ἱερουσαλήμ τῇ τοῦ κυρίου ἐπιστάσι, λέγουσα πρὸς τοὺς παρόντας καὶ τὰ σύμβολα τοῦ κυρίου μηνύουσα. Βρέφος ἑώρα ἡ Ἄννα τὸν κύριον, δῶρα καὶ καθάρσια ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ μετ' αὐτοῦ προσφερόμενα, καὶ οὐ προσέκοψε τῇ ἐλαχιστότητι τῆς ἡλικίας· θεὸν ὠμολόγησεν τὸ βρέφος ἡ Ἄννα, ἰατρόν, λυτρωτὴν ἰσχυρόν, ἀμαρτιῶν ἀναιρέτην. Μὴ ἀπλῶς παραδράμης τῆς Ἄννης τὰ ῥήματα. Πᾶσι τοῖς παροῦσι μηνύουσα τὴν τοῦ κυρίου ἐνέργειαν ἔλεγε πρὸς τοὺς συνηθροισμένους· Οὐχ ὁρᾶτε τὸ παιδίον τοῦτο τὸ μαζὸν ἔλκον, τὸ θηλὴν δανειζόμενον, τὸ μητρῶις κόλποις προσαναπαυόμενον, τὸ ποσὶ τὴν γῆν βηματῖσαι τέως μὴ καταδεχόμενον, τὸ ὀκταήμερον περιτεμνόμενον; Οὐχ ὁρᾶτε τὸ παιδίον τοῦτο; Τοῦτο τοὺς αἰῶνας ἐθεμελίωσεν, τοῦτο τοὺς οὐρανοὺς ἐκαμάρωσε, τοῦτο τὴν γῆν ἐπλάτυνε, τοῦτο τὴν θάλασσαν ἐχαράκωσε ψάμμω. Τοῦτο τὸ παιδίον ἐκβάλλει ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ, τοῦτο τὸ παιδίον ἐπὶ Νῶε τοὺς καταράκτας ἀνέωξεν τοῦ κατακλυσμοῦ, τοῦτο τὸ παιδίον βροχῆς στήμονας κατεργάζεται, τοῦτο τὸ παιδίον ὡσεὶ ἔριον χιόνα τινάσσει, τοῦτο τὸ παιδίον τοὺς προπάτορας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου διὰ τῆς Μωσαϊκῆς βακτηρίας ἠλευθέρωσεν, τοῦτο τὸ παιδίον τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν ἀνέτεμε καὶ ὡς διὰ χλοηφόρου πεδίου διήγαγεν καὶ ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐπομβρίσαν τὸ μάννα γῆν ῥέουσιν γάλα καὶ μέλι ἐκληροδότησεν· τοῦτο τὸ παιδίον τὸν ναὸν τοῦτον διὰ τῶν πατέρων εἰς ὕψος ἐπαρθῆναι παρεσκεύασεν, τοῦτο τὸ παιδίον ὄρκους πρὸς Ἀβραὰμ τιθέμενον ἔλεγε· Πληθύνων πληθυνῶ τὸ σπέρμα σου ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.

Περὶ τούτου τοῦ παιδίου ὁ προφητικὸς χορὸς παράκλησιν προσφέρων ἔλεγε· Ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου καὶ ἐλθέ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς. Μὴ, ὅτι παιδίον, τῷ παιδίῳ προσκόψητε. Τὸ αὐτὸ καὶ παιδίον καὶ τῷ πατρὶ συνάναρχον, τὸ αὐτὸ καὶ χρόνοις συναριθμούμενον, τὸ αὐτὸ καὶ ἀγενεαλόγητον, τὸ αὐτὸ καὶ παιδίον ψελλίζον, τὸ αὐτὸ καὶ στόμα καὶ σοφίαν χαριζόμενον· τὸ μὲν γὰρ διὰ τὴν ἐκ παρθένου γέννησιν, τὸ δὲ διὰ τὸ ἀκατάληπτον τῆς ὑπάρξεως. Ἐπειδὴ καὶ τοῦτο Ἡσαΐας παρέστη σεν φάσκων· Παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν. Τὸ μὲν ἐγεννήθη, τὸ δὲ ἐδόθη· τὸ μὲν διὰ τὸ ὀρώμενον, τὸ δὲ διὰ τὸ νοούμενον. Ταῦτα τῆς Ἄννης τὰ προφητεύματα, ταῦτα τῆς γυναικὸς τὰ ἀριστολογήματα, ταῦτα τῆς χήρας τὰ κατορθώματα, τῆς ὄντως χήρας, τῆς καλῶς τὸν βίον ἀνταλλαξάσης, τῆς τὸν ἄνδρα προπεμφάσης καὶ τὸν κύριον ὑποδεξαμένης. Ἐπτὰ ἔτη τῷ ἀνδρὶ συνέζησε ἀπὸ τῆς παρθενίας ἐτῶν ἑβδομάδα πληρώσασα καὶ ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἔτει τὴν ἀνδρικήν ὁμιλίαν καταπαύσασα. Καλῶς ἐσαββάτισε, καλῶς τὴν κυριακὴν τῆς χάριτος κατέλαβε. Τρυγόνος τάξιν ἡ Ἄννα μετῆλθεν· οὐκ ἐποίησατο λήθην τοῦ συζύγου, οὐκ ἠθέτησε τὴν πρώτην πίστιν, οὐκ ἀνήγαγεν ὑβριστὴν τῇ κλίνῃ, οὐκ ἐπέθηκεν ἄλλω τὸ τῆς μονογαμίας ζύλον. Εἶχεν ἐν τῇ κλίνῃ τὴν μνήμην, ὡς ζῶντα τὸν τεθνεῶτα·

οὐκ ἐρύπωσε τὴν νυμφικὴν σινδόνα, οὐχ ἤψατο αὐτῆς ὁ ἔλεγχος Παύλου λέγοντος· Ὅταν δὲ καταστρησιάσωσι τοῦ Χριστοῦ, γαμεῖν θέλουσιν, ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἠθέτησαν. Ὅντως κρίματος ἀξία ἢ τὴν μνήμην συνθάψασα τῷ θεοζευκτῷ συζύγῳ, καὶ μάλιστα τέκνου ἢ τέκνων παρόντων διὸ καὶ ὁ νόμος τοῦ γάμου πεφυτούργηται· εἰ δὲ μὴ πρόσεσι τῇ νέᾳ χήρᾳ τέκνον, εἰκὸς αὐτὴν ἐπὶ δεύτερον γάμον ὀρμᾶν τῷ ἔρωτι τῆς φιλοτεκνίας νυττομένην. Ἐπειδὴ καὶ τοῦτο παραινῶν ὁ μακάριος Παῦλος κέκραγεν· Βούλομαι νεωτέρας χήρας γαμεῖν· εἴτα δεικνὺς τί τὸ σύμβολον τῆς προκοπῆς τοῦ δευτέρου γάμου προσέθηκε λέγων· Βούλομαι νεωτέρας χήρας γαμεῖν, τεκνογονεῖν, οἰκοδεσποτεῖν. Ὡστε περὶ τῆς παιδοποιΐας ἢ προσθήκη τοῦ δευτέρου γάμου· ὅταν δὲ πρόσεσι τῇ ὀρμησάσῃ νέᾳ χήρᾳ πρὸς γάμον τέκνα, περιττὸς λοιπὸν ὁ τοιοῦτος σπὸρος τῶν λογικῶν σταχύων ἀντεριζόντων.

Πάλιν οὖν τῷ λόγῳ ἐπανέλθωμεν· τί οὖν ὁ εὐαγγελιστής; Καλὸν γὰρ τῆς πάσης πραγματείας ἐπιλαβέσθαι. Ἦκουες ἀρτίως τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ λέγοντος πῶς ὁ Συμεὼν πρὸς τὴν παρθένον ἔφη· Ἴδου οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία. Τί ἐστι καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία; Ἦκουε συνετῶς. Τοῦ Συμεῶνος εἰρηκότος περὶ τοῦ κυρίου εἰς ἐξάκουστον τῶν παρθενικῶν ἀκοῶν τό· Ἴδου οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον, ἠγανάκτησεν εἰκὸς ἢ μήτηρ τοῦ κυρίου κατὰ τοῦ Συμεῶνος λέγουσα πρὸς αὐτόν· Οὐκ οἶδας τί διαγορεύεις, ἄνθρωπε. Ἐπὶ τὸν Χριστὸν σκυθρωπὰ καταγγέλλεις; Οὐκ οἶδας τὴν σύλληψιν τοῦ παιδίου καὶ ὡς περὶ κοινοῦ τόκου σημεῖον ἀντιλογίας μνηύεις. Οὐδεμία πτώσις ἐν αὐτῷ, ὕψωσις δὲ πολλὴ καὶ συγκατάβασις τοῖς εὐεργετούμενοις. Τί οὖν οὐκ εὐλογεῖς φάσκων· Ἴδου οὗτος κεῖται οὐκ εἰς πτώσιν, ἀλλ' εἰς ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ· διὰ τί δὲ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον; Ὁ δὲ Συμεὼν πρὸς τὴν παρθένον· Ἀρκεῖ σοι, παρθένε, τὸ μητέρα σε κληθῆναι· ἰκανόν σοι τὸ τροφὸν εὐρεθῆναι τοῦ τρέφοντος τὸν κόσμον· μέγα σοι τὸ σαρκὶ βαστάσαι τὸν τὰ πάντα βαστάζοντα. Ὁ ἐν σοὶ νῦν Χριστὸς κατοικήσας καὶ ἐν ἐμοὶ νῦν ὁ αὐτὸς τὰ περὶ αὐτοῦ λαληθῆναι παρεσκεύασεν ὅτι οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ· εἰς πτώσιν τῶν ἀπίστων Ἰουδαίων, εἰς ἀνάστασιν δὲ τῶν πιστευόντων ἔθνων. Ἴδου οὗτος κεῖται εἰς πτώσιν καὶ εἰς ἀνάστασιν πολλῶν ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον· σημεῖον ἀντιλογίας τὸν σταυρὸν προσαγορεύσας.

Ἐπειδὴ ἐν αὐτῷ τῷ σταυρῷ πολλοὶ τῶν ἀπίστων ἀντιλογίας ῥήματα προσήνεγκαν τῷ κυρίῳ λόγοις καὶ ἔργοις κωμωδοῦντες, καλάμῳ τύπτοντες, ὄξος ποτίζοντες, χολὴν προσάγοντες, ἀκάνθινον στέφανον περιτιθέντες, λόγχῃ τὴν πλευρὰν νύττοντες, χερσὶ ῥαπίζοντες, ὄνειδιστικοῖς λόγοις βοῶντες· Ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι. Τοῦτο οὖν ἐρμηνεύων ἔλεγε· Καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον. Πολλοὶ ἀντεῖπον ὅτε Πέτρος ἠρνεῖτο καὶ πάντες οἱ ἀπόστολοι ὡς ἀποίμαντα πρόβατα διεσκορπίζοντο. Ἐν τῷ οὖν σταυρικῷ σημείῳ καὶ αὐτῆς τῆς παρθένου ἐπεπλήρωτο ἡ καρδιά λύπης· διὸ καὶ ἔλεγε· Διὰ τί μὴ προετελεύτησα; Διὰ τί δὲ τὴν ἡμέραν ταύτην κατέλαβον; Παρθένος μεμένηκα καὶ μείζονα μητέρων τοῖς σπλάγχνοις δάκνομαι. Τούτους τοὺς ἀπείρους διαλογισμοὺς τῆς παρθένου ῥομφαίαν ὁ Συμεὼν προσηγόρευσε ὡς νύττοντας τὰ ἐνδόσθια, ὡς σκάνδαλα προσοίσοντας, καθὼς ὁ κύριος προεῖπε· Πάντες ἐν ἐμοὶ σκανδαλισθήσεσθε ἐν τῇ νυκτὶ ταύτῃ. Ὅθεν καὶ ἐπήγαγεν ὁ Συμεὼν φάσκων· Καὶ σοῦ δὲ αὐτῆς τὴν ψυχὴν διελεύσεται ῥομφαία, ὅπως ἂν ἀποκαλυφθῶσιν ἐκ πολλῶν καρδιῶν διαλογισμοί. Ὅρᾳς πῶς τοὺς ἀπείρους

διαλογισμούς ρομφαίαν προσηγόρευσε ὡς νύττοντας τὰ ἐνδόσθια, ὡς ἀπτομένους νεφρῶν καὶ μυελῶν; Τούτοις δὲ περιέπεσε ἡ παρθένος μηδέπω τὴν δύναμιν τῆς ἀναστάσεως εἰδυῖα καὶ ὅτι ἐκ γειτόνων ἢ ἀνάστασις οὐδέπω ἐγίνωσκεν. Ὅθεν μετὰ τὴν ἀνάστασιν οὐκέτι ρομφαία δίστομος, ἀλλ' εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίασις. Σημεῖον τοίνυν ἀντιλογίας τὸ σταυρικὸν σημεῖον ὁ Συμεὼν προσηγόρευσε, ἐν ᾧ καιρῷ ρομφαία λογισμῶν τὴν ψυχὴν τῆς παρθένου διήλθεν. Ἔστι δὲ πάντως εἰπεῖν τινα· Καὶ πόθεν ἡμῖν ἡ ἀπόδειξις; Ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ κυρίου διδαγμάτων. Ἄκουε αὐτοῦ λέγοντος· Ἡ γενεὰ αὕτη γενεὰ πονηρὰ ἐστίν· σημεῖον ἐπιζητεῖ καὶ σημεῖον οὐ δοθήσεται αὐτῇ, εἰ μὴ τὸ σημεῖον Ἰωνᾶ τοῦ προφήτου. Ὡσπερ γὰρ ἦν Ἰωνᾶς ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας, οὕτως ἔσται καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ καρδίᾳ τῆς γῆς τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.

Ὅραξ πῶς τὸ σταυρικὸν πάθος σημεῖον προσηγορεύθη, οὐ μόνον ἐν τῇ καινῇ διαθήκῃ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παλαιᾷ; Σφόδρα γὰρ τὰ παλαιὰ συμφωνεῖ τῇ νέᾳ. Ἐπειδὴ εἷς καὶ ὁ αὐτὸς θεὸς ὁ κάκει νομοθετήσας καὶ ὧδε βραβεύσας. Καὶ τίς τούτου μάρτυς; Αὐτὸς ὁ κύριος. Ἄκουε αὐτοῦ λέγοντος ἐν τῷ προφήτῃ Ἰεζεκιήλ πρὸς τοὺς θεριστὰς ἀγγέλους, τὴν καθολικὴν συντέλειαν μνηύοντος· Μὴ φείσησθε τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑμῶν καὶ μὴ ἐλείψητε πρεσβύτην μηδὲ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ παιδίον καὶ γυναῖκας θανατώσατε εἰς ἐξάλειψιν, τοῖς δὲ ἐπιφερομένοις ἐπὶ τῶν μετώπων τὸ σημεῖον μὴ ἄψησθε. Ἴδετε τὸ σημεῖον τῆς παλαιᾶς καὶ τῆς νέας. Αὐτὸ γὰρ ἐστίν ὁ σταυρὸς ὁ τὸν κόσμον σώζων, διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, αὐτῷ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.